

УДК 811.111

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/72-2-41>**Тетяна КОНЬКОВА,***orcid.org/0000-0002-1514-1792**старший викладач кафедри іноземних мов  
Харківського національного університету радіоелектроніки  
(Харків, Україна) konjkova.t@gmail.com***Марина ЧЕПЕЛЕВА,***orcid.org/0000-0002-8769-4046**старший викладач кафедри іноземних мов  
Харківського національного університету радіоелектроніки  
(Харків, Україна) maryna.chepelieva@nure.ua*

## ВПРОВАДЖЕННЯ БЛОГ-ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗВО

У зв'язку з переходом до інформаційного суспільства, система освіти зазнає низку змін. Глобальна мережа Інтернет, що є однією із найважливіших чинників зміни суспільства, надає величезний вплив і на сферу освіти, у тому числі на вибір засобів навчання. Під впливом Інтернету у рамках процесу інформатизації освіти сформувався новий напрямок – інтернетизація навчання. Це впровадженням у навчальний процес сервісів глобальної мережі Інтернет як засобів управління пізнавальною діяльністю студентів і як джерело змістовних ресурсів для освіти. Однією з головних умов інтернетизації навчання є систематизація роботи студентів з сервісами мережі Інтернет.

Стаття присвячена дослідженню використання блогів в навчанні іноземної мови. Проведено аналіз методичних публікацій та зарубіжних джерел, який показав, що у навчанні іноземних мов блог-технології являють собою веб простір, основний зміст якого – записи, зображення або мультимедіа. Представлено дидактичні властивості та функції блогу. Розглянуто, що блог можна використовувати як інструмент адміністрування навчального процесу та платформу для проведення дискусій, а також середовище для розміщення публікацій в Інтернеті. Впроваджено блог-технології у процес навчання іноземної мови студентів, а також представлено поетапний опис процесу формування інформаційно-комунікаційної компетенції в області Інтернет 2.0. та можливості оптимізації викладання іноземної мови. Дано поетапний опис процесу формування інформаційно-комунікаційної компетенції. Перший (формуючий) етап спрямований на перевірку ефективності викладацького блогу як інструмент управління навчальною діяльністю. Другий (проміжний) етап передбачає підвищення рівня складності творчих завдань, їх велику індивідуалізацію, а також вузьку спрямованість на педагогічну підтримку конкретного студента. Третій (завершальний) етап полягає у перевірці ефективності використання блогів як мережевого електронного портфоліо під час роботи над груповими веб-проектами. Розглянуто основні етапи впровадження блог-технологій; вступно-спонукальний, організаційно – орієнтаційний, регулятивно-практичний етап (етап удосконалення навичок інішомовної комунікативної компетенції), творчо-формуючий та діагностичний. Доведено, що у викладанні іноземних мов цінність соціальних сервісів полягає в актуалізації комунікативних аспектів освітньої діяльності, в оптимізації управління процесом удосконалення інішомовної комунікативної компетенції студентів через роботу з автентичним мультимедійним матеріалом.

**Ключові слова:** навчальний процес, блог-технології, дидактичні властивості, процес формування, дидактичні функції, інтернетизація навчання, інформаційно-комунікаційна компетенція.

**Tetiana KONKOVA,**

*orcid.org/0000-0002-1514-1792*

*Assistant Professor at the Department of Foreign Languages  
Kharkiv National University of Radioelectronics  
(Ukraine, Kharkov) tetyana.konkova@nure.ua*

**Marina CHEPELIEVA,**

*orcid.org/0000-0002-8769-4046*

*Assistant Professor at the Department of Foreign Languages  
Kharkiv National University of Radioelectronics  
(Ukraine, Kharkov) maryna.chepelieva@nure.ua*

## IMPLEMENTATION OF BLOG TECHNOLOGIES INTO THE PROCESS OF TEACHING A FOREIGN LANGUAGE IN HIGH SCHOOLS

*In connection with the transition to the information society the education system is undergoing a number of changes. The global Internet which is one of the most important factors in changing society has a huge impact on the field of education including the choice of teaching media. Under the influence of the Internet within the framework of the process of informatization of education, a new direction has been formed – the Internetization of education. It is the introduction of global Internet services into the educational process as a means of managing the cognitive activity of students and as a source of content resources for education.*

*One of the main conditions for the internetization of education is the systematization of students' work with Internet services. It is carried out the analysis of the methodological publications and foreign sources which showed that in teaching foreign languages, blog technologies represent a web space, the main content of which is recordings, images or multimedia. The didactic properties and functions of a blog are highlighted. It is considered that a blog can be used as a tool for administering the educational process and a platform for discussions; the environment for posting publications on the Internet.*

*Blogging technologies are introduced into the process of teaching foreign languages for the students, and a step-by-step description of the process of developing information and communication competence in the field of Internet 2.0 is presented and possibilities for optimizing foreign language teaching. The first (formative) stage was aimed at the effectiveness testing of the teaching blog as a tool for managing educational activities. The second (intermediate) stage involved the level increasing of complexity of creative tasks, their extensive individualization, as well as a narrow focus on pedagogical support for a particular student. The third (final) stage is to test the effectiveness of using blogs as an online electronic portfolio when working on group web projects. It is considered the main stages of implementing blog technologies; introductory-incentive, organizational-orientation, regulatory-practical (stage of improving foreign language communicative competence skills), creative-formative and diagnostic. It is proven that in teaching foreign languages the value of social services lies in updating the communicative aspects of the educational activities, optimizing the management of the process of improving foreign language communicative competence of students through working with authentic multimedia material.*

**Key words:** *educational process, blog technologies, didactic properties, didactic functions, formation process, information and communication competence; foreign language, internetization of education.*

**Постановка проблеми.** В даний час вища школа змушена як ніколи чуйно реагувати на те, які відбуваються в суспільстві процеси та вносити зміни до існуючої системи освіти. Передумовами реформування вищої школи є приєднання 19 травня 2005 року України офіційно до Болонського процесу, що має на меті створення єдиного європейського простору вищої освіти. Інтернаціоналізація освіти та впровадження дворівневої системи у вищій школі передбачає концептуально нові підходи до формування змісту освіти, до дидактичних методів та технологій контролю якості, а також результативності навчання, новим способам організації та оптимізації самостійної роботи студентів. З іншого боку, економіка, яка сьогодні заснована на високих технологіях та

інтелектуальній праці, вимагає спеціалістів, компетентних у різних галузях.

Сучасні тенденції розвитку Інтернету вимагають перегляду того, як студент навчається і набуває знання у нових соціально-економічних умовах, коли комп'ютерні мережі стають основним універсальним засобом соціальної комунікації. Перед освітою стоїть завдання формування особистості, конкурентоспроможної та успішної в електронному інформаційному середовищі. В даний час сучасні комунікаційні технології є потужним освітнім засобом для всіх учасників навчального процесу. Застосування різних Інтернет-технологій в освітньому процесі не означає лише збір конкретної інформації, а дає можливість студентам та викладачам зберігати, обро-

бляти, реструктурувати різноманітний навчальний матеріал, необхідний для занять, спілкуватися в режимі on-line з іншими студентами та викладачами та має функцію зворотного зв'язку.

Отже, в організації навчального процесу важливу роль грають інтерактивні форми навчання. Інноваційні сучасні технології застосовуються в освітньому процесі. З активним розвитком загальної мережі Інтернет стає можливим розвиток такого поняття, як віртуальний простір, за допомогою якого технології Інтернет можуть активно реалізуватися у навчальному контексті, а саме у навчанні іноземних мов. Технології Інтернету третього покоління (Веб 2.0), до яких належать блог-технології, це платформа, що підтримує певну архітектуру взаємодії, що будується на засадах демократії. Таким чином, на відміну від Інтернету першого покоління, де сайти були носіями інформації, платформи Веб 2.0 виступають посередниками між користувачами в процесі їх соціальної взаємодії. Саме завдяки впровадженню інновацій в області програмного забезпечення стало можливим перенести акцент з комп'ютерних та мультимедійних технологій на спілкування та співпрацю. Технічні зміни у сфері соціальних сервісів Інтернету значні та стрімкі, а розробка методики використання сервісів Веб 2.0 в освіті розглядається сьогодні як комплексна міждисциплінарна проблема. У навчальній практиці процеси формування мережевих, децентралізованих моделей навчання використовуються недостатньо широко, але саме нові мережеві технології готують їм ґрунт.

**Аналіз досліджень.** Як показав аналіз методичних публікацій та зарубіжна практика, найбільш повному вирішенню проблеми оптимізації організації навчальної діяльності у навчанні іноземних мов сприяють блог-технології, в силу таких їх дидактичних властивостей як простота використання та доступність, ефективність організації інформаційного простору, інтерактивність та мультимедійність, надійність та безпека. Вивченням блог-технологій займаються такі зарубіжні вчені, як J. Bloch (Bloch, 2007), A. P. Campbell (Campbell, 2003), L. Lee (Lee, 2012) та інші. Автор Birney, R. визначив блоги такими словами: «Блоги – це веб-сайти, легко створювані та оновлювані користувачами, які практично не мають технологічних навичок і знань (Birney, 2006). Методичні можливості, які отримує студент і викладач завдяки використанню блог-технологій у навчанні англійської мови, вивчали О. С. Бецько (Бецько, 2011), А. Синявська (Синявська, 2013), І. С. Болтак

(Болтак, 2018) та інші. Проте питання використання можливостей блог-технологій у процесі навчання іноземної комунікації майбутніх фахівців залишається недостатньо висвітленим.

**Метою статті** є впровадження блог-технології у процес навчання іноземної мови для студентів закладів вищої освіти з урахуванням сучасним тенденцій та розвитку країни.

**Виклад основного матеріалу.** Блог є одним із найпопулярніших соціальних сервісів. Він являє собою веб-простір, основний вміст якого записи, зображення або мультимедіа. Блоги класифікуються за цілою низкою ознак, з яких частіше виділяються такі критерії: медіатип (формат розміщеного в блозі матеріалу); жанр; технічна основа та особливості контенту, але всі блоги мають дві основні стійкі характеристики: соціальність та інтерактивність (Bloch J., Crosby C. 2007). Блог є особливим видом комп'ютерного асинхронного спілкування, який характеризується особливою схемою інтерактивності. При цьому він може отримати, а може не отримати зворотний зв'язок.

Виділимо такі дидактичні властивості та функції блогу:

1. Існування в контексті передбачає мотивацію пізнавальної діяльності; створення сприятливого середовища для індивідуального навчання; розвиток навчальної автономії та креативності.

2. Інтерактивність за принципом передбачає формування вміння вести дискусію (наводити аргументи, робити висновки, виносити власну незалежну думку); розвиток емпатії; вдосконалення навичок письмової мови різних стилів (формальний, розмовний, високий).

3. Ефективність організації інформаційного простору сприяє можливості оперативного пошуку інформації через систему рубрикації (тегів) та архівів; можливість оперативного інформування та оновлення інформації із застосуванням RSS потоків для синдикації контенту.

4. Максимальна ступінь реалізації мультимедійності включає, що у студентів є мотивація та формується творче мислення; вдосконалення рецептивних видів мовної діяльності (аудіювання, читання); облік індивідуального стилю навчання.

5. Простота використання: підвищення мотивації; усунення тривожності та невпевненості щодо навичок користування комп'ютерно-інформаційними технологіями.

6. Безпека свідчить про забезпечення свободи самовираження.

З точки зору, блог технології можна використовувати як: інструмент адміністрування навчального процесу; платформу для проведення дис-

кусій; середовище для розміщення публікацій в Інтернеті (J.M. Ward, 2004).

Відповідно, якщо існують дидактичні властивості та функції блогу вважаємо доцільним розглянути типологію навчальних блогів.

Першим опишемо типологію навчальних блогів *за складом*, яка містить викладацький блог (tutor blog), блог студента (learner blog) та колективний блог курсу (class blog). Викладацький блог служить інтерактивною платформою для реалізації методичних та педагогічних цілей навчання.

Друга складова *за видами мультимедіа*, вона включає текстовий блог, подкастний блог та мультимедійний блог.

Наступною типологією навчальних блогів є *за формою*, що поділяються на макроблоги та мікроблоги.

Четверта передбачає *за рівнем інтегрованості у навчальний процес* і включає основний або колективний блог.

Зокрема, останньою типологією навчального блогу є *за поданням права брати участь у дискусіях та публікувати повідомлення*, яка підрозділяються на відкриті та закриті.

Інтеграція блогів у навчальну діяльність посилює навчальну мотивацію студентів до більш глибокого та ретельного вивчення іноземної мови завдяки таких дидактичних властивостей, як відкритість, доступність та соціальність. Використання блогів дозволяє продовжити роботу над розвитком іншомовної діяльності студентів у позааудиторний час за рахунок таких дидактичних властивостей, як мультимедійність, інтерактивність, ефективність організації інформаційного простору.

Блог-технології можна використовувати як інструмент адміністрування навчального процесу; платформу для проведення дискусій та середовище для розміщення публікацій до Інтернету. Веб 2.0. ідеально підходять для створення на їх основі електронного портфоліо в силу таких характеристик, як відкритість, постійна доступність, полімедійність, убудованість об'єктів, персоніфікованість зробленого та уніфікованість матеріалу.

Таким чином, опишемо поетапний опис процесу формування інформаційно-комунікаційної компетенції в області Інтернет 2.0. та представлено можливості оптимізації викладання іноземної мови.

Перший формуючий етап спрямовано на перевірку ефективності викладацького блогу як інструмента управління навчальною діяльністю. У ході першого етапу перевіряється наступна

гіпотеза: чи може блог служити інтерактивною платформою для спілкування викладача зі студентами та використовуватися для публікації робочого плану на семестр та завдань із включенням посилань на Інтернет ресурси; чи є оперативний зв'язок зі студентами (оголошення, зміни у розкладі і т.п.); публікації творчих завдань та творчих робіт студентів; ведення дискусій у позаурочний час. Наприкінці семестру на основі анкетування проводиться аналіз відносин студентів до блогів як засобу, що дозволяє організувати інтерактивне спілкування у процесі групової взаємодії (Синявська, 2013:111).

Другий (проміжний) етап передбачає підвищення рівня складності творчих завдань, їх велику індивідуалізацію, а також вузьку спрямованість на педагогічну підтримку конкретного студента. На цьому етапі відбувається розширення та поглиблення дисципліни, збільшення сфери самостійної діяльності студентів, використовуючи можливості організації різноманітних видів навчальної діяльності за допомогою додаткових соціальних сервісів Веб 2.0. Зокрема запроваджується диференціація процесу навчання завдяки реалізації можливостей інтерактивного діалогу між суб'єктами педагогічного процесу та самостійною формою навчання (Калініна, 2022). Для того, щоб студенти працювали творчо протягом усього часу при вивченні курсу в викладацькому блозі публікується цілий комплекс завдань (від репродуктивних до творчих). Крім того, викладацький блог повинен включати теорію для самостійного вивчення матеріалів з англійської та американської літератури, що містить велику кількість довідкових гіперпосилань та методично виправданих підказок. Завдяки функції приєднання мультимедійних об'єктів, викладацький блог є ідеальною платформою для розвитку навичок усіх видів мовної діяльності студентів на просунутому етапі (першим способом є розвиток навичок переглядового, пошукового, ознайомлювального читання переважно здійснюється через публікацій в блозі прямих посилань на тексти творів, критичні статті, енциклопедичні відомості, розміщені в Інтернеті; другим способом розміщення електронних навчальних посібників є відсилання до сайти, на яких здійснюється сканування та публікація посібників для особистого користування; третій спосіб – це публікація матеріалів, розміщення файлів у текстовому або аудіо форматі на спеціально відведених сайтах файлообмінних систем (file-sharing systems).

Розвиток навичок аудіювання здійснюється переважно внаслідок викладання на блозі аудіоза-

писів лекцій з подальшою перевіркою розуміння (на рівні конкретних фактів) у вигляді перевірочних робіт. Розвиток навичок письма здійснюється через розгорнуті відповіді на поставлені питання викладача та виконання творчих завдань. Тож, у ході курсу потрібно використовувати такі типи творчих завдань: а) рецензії на переглянутий фільм; б) виклад подій в текстах; в) виклад з елементами твору (наприклад, написання листів від імені особи, ведення щоденника, спроба відтворення ходу думок).

Третій (завершальний) етап полягає у перевірці ефективності використання блогів як мережевого електронного портфоліо під час роботи над груповими веб-проектами. Одним із типів завдань, що виконують студенти у межах курсу «Іноземна мова» є кваліфікаційна робота над веб-проектами з певної теми. Завдання проекту полягає у розвитку читання та письма як видів мовної діяльності у придбанні нових навичок використання Інтернет технологій. Створення дослідницьких веб-сайтів є довготривалий проект у рамках навчального курсу – робота над сайтами ведеться протягом 7–9 місяців. Оскільки йдеться про груповий проект, у якому існує чіткий розподіл ролей, накопичений матеріал необхідно акумулювати в одному місці – електронному портфоліо.

Відповідно існує платформа для створення електронного портфоліо – технології веб-блогів. Дуже зручно, що всі члени групи можуть вести та редагувати публікації на блозі з домашніх комп'ютерів, зокрема RSS-агрегація дає можливість викладачеві оперативно контролювати всі зміни та нові публікації на блозі, а також частоту його оновлення та ступінь участі у проекті кожного студента та існує наявна в системі блогів функція коментарів дозволяє давати студентам необхідні поради, а за допомогою анкетування виявляється ставлення студентів до роботи з веб-блогами за технологією електронного портфоліо. Зазначимо, що до вищезгаданих переваг введення технології електронного портфоліо, слід віднести своєчасний та регулярний моніторинг з боку викладача, який дозволяє не просто виявляти та усувати помилки студентів, але також і закладати норми академічної етики, сформувані у студентів академічну чесність, почуття відповідальності, самодисципліни та самомотивації.

У ході роботи щодо впровадження блог-технологій у процесі навчання іноземної мови, потрібно послідовно формувати інформаційну компетенцію у сфері застосування технологій Веб 2.0. При цьому вирішуючи методичні завдання – формування іншомовної комунікатив-

ної компетенції. Для зручності подаємо визначення основних етапів та завдання з перспективного впровадження.

*1. Спонукальний етап:* мета – познайомити студентів з особливостями використання блог-технологій у процесі навчання іноземної мови, а також з особливостями комп'ютерної комунікації на платформах.

*Завдання викладача:* констатуючий аспект (визначення відносин студентів до блогів) через анкетування студентів; демонстрація блогу та його можливостей через створення викладацького блогу; перше практичне завдання створення власного блогу, розміщення інформації про себе та сферу своїх інтересів, приєднання мультимедійних об'єктів; тренування у коментуванні повідомлень однокласників та викладача.

*Вміння студентів:* студенти запроваджують свій блог на безкоштовній блог платформі, вибирають індивідуальний дизайн, вставляють особисту інформацію; публікують повідомлення, роблять гіперпосилання, вставляють мультимедійні об'єкти (зображення, відео, аудіо файли та залишають відповіді на питання викладача через функцію «Коментування» на викладацькому блозі, а також коментують публікації однокласників.

*2. Організаційно-орієнтаційний етап:* мета – використання викладацького блогу для організації навчального процесу та для управління навчальним процесом.

*Завдання викладача:* публікація на викладацькому блозі плану роботи на семестр з переліком дати занять, тем та списку літератури на семестр (із зазначенням гіперпосилань на Інтернет публікації), потижнева публікація завдань на заняття (тема, тексти для читання; лексика для підготовки до vocabulary tests).

*Вміння студентів:* студенти ставлять викладачеві питання через вбудовану в блозі функцію «коментування», а також оновлюють та продовжують оформлювати свої блоги.

*3. Регулятивно-практичний (етап удосконалення навичок іншомовної комунікативної компетенції):* мета – розвивати навички переглядового, пошукового, ознайомлювального читання: використання блогів для роботи над мовною продукцією студентів (писемне мовлення); використання блогів для розвитку навичок аудіювання; посилення мотивації до вивчення іноземної мови через інтеграцію різноманітних соціальних сервісів; розкриття творчого потенціалу студентів через завдання проблемного та творчого характеру.

*Завдання викладача:* розвивати навички читання за допомогою публікацій на блозі та пря-

мих посилань на тексти; виконувати завдання по написанню есе з наступною публікацією на блозі викладача; інтегрувати аудіо об'єкти (лекції носіїв мови, радіопередач) та відео об'єкти, (уривки з художніх та документальних фільмів, відео лекції) для розвитку навичок аудіювання з подальшою перевіркою розуміння студентів; підкріплення завдань творчого характеру об'єктами мультимедіа (фотографії, відео, аудіо).

*Вміння студентів:* розвивати навички переглядового, пошукового, ознайомлювального читання за допомогою використання текстів різних жанрів; удосконалення навичок письма, але на відміну від традиційного навчання, адресатом студентів стає не тільки викладач, а й будь-який користувач Інтернету; удосконалення навичок аудіювання. Студент може працювати над ними у свій вільний час.

*4. Творчо-формулюючий етап:* мета – надати студентам можливості самостійно вести індивідуальні чи групові блоги, в також можливості використовувати блоги в електронному портфоліо в роботі над груповими веб проектами.

*Завдання викладача:* познайомити студентів з технологією електронного портфоліо та спонукати використовувати блог як мережевий електронний портфоліо.

*Вміння студентів:* формуються навички складання письмових повідомлень на тему з дотриманням академічних норм цитування та оформлення посилань на електронні ресурси; удосконалюється навички пошуку та аналізу інформації, формуються навички критичного мислення, блог стає платформою для спілкування на тему веб проекту.

*5. Діагностичний етап:* мета – самооцінка своїх робіт та робіт одногрупників.

*Завдання викладача:* позначити творчу активність студентів на блозі як об'єктивний інструмент оцінки академічного прогресу; провести зі студентами роботу, спрямовану на визначення завдань подальшого вдосконалення набутих умінь та навичок; залучити студентів до процесу оцінювання якості оптимізації викладання із залученням блог-технологій (анкетування).

*Вміння студентів:* студент оцінює сформовані в ході роботи навички та вміння в області іншомовної компетенції, і навіть у сфері ІКТ та визначає завдання подальшого вдосконалення набутих знань, умінь та навичок. На кожному етапі студенти знайомляться з можливостями блогів у ролі користувачів, шукають та користуються різноманітними ресурсами, розташованими на блозі викладача, набувають розуміння того, як та з якою метою функціонують блоги. Виділяються такі

матеріали, які повинні розташовуватися на блозі викладача: програма курсу на семестр; домашні завдання; матеріал, пройдений на конкретному занятті; рекомендовані джерела для додаткового вивчення; посилання на додаткові інформаційно-довідкові інтернет-ресурси; посилання на навчальні інтернет-ресурси; посилання на онлайн тести для самостійної роботи (Ващенко, 2016: 17).

Будь-яка технологія навчання потребує ретельної підготовки та подальшої праці. Необхідно розробити принципи організації навчання та впровадження блог-технологій в навчальний процес, щоб зробити її успішною, ефективною та результативною (Болтак, 2015). У цілому ж, інтеграція інформаційних технологій у навчальний процес надає широкі можливості для вступу студентів в живу комунікацію з носієм мови в реальному часі і з відстрочкою в часі, відповідно відбувається активне залучення в мовне середовище і подолання мовного бар'єру, творчої активності студентів, вдосконалення комунікативної і міжкультурної компетентностей, а також мотивації до вивчення іноземної мови і культури (Биконя, 2021).

**Висновки.** Таким чином, можна зробити висновки, що дидактичні властивості, як простота використання та доступність, ефективність організації інформаційного простору, інтерактивність та мультимедійність, надійність та безпека, викладацький блог може бути інтерактивною платформою для реалізації методичних та педагогічних цілей при умови забезпечення педагогічної підтримки з боку викладача та готовності з боку студентів. У викладанні іноземних мов, цінність соціальних сервісів полягає в актуалізації комунікативних аспектів освітньої діяльності та оптимізації управління процесом удосконалення іншомовної комунікативної компетенції студентів через роботу з автентичним мультимедійним матеріалом у позааудиторний час. При цьому слід приймати до уваги наступні дидактичні принципи роботи за допомогою блог-технологій, що впливають із загально-дидактичних принципів та принципів роботи з використанням ІКТ, а саме регулярність, проблемність, професійна спрямованість, системність (включення завдань на активізацію всіх видів мовної діяльності), орієнтація на самостійну роботу, актуалізація творчого саморозвитку та навчальної автономії, ефективна організація пізнавальної діяльності за рахунок звернення до інших соціальних сервісів Веб 2.0., розвиток комунікативних навичок, використання діагностики, контролю та корекції, розвиток рефлексивних механізмів мислення шляхом

постановки питань проблемного характеру, спонукання до вираження власної думки з приводу інших публікацій та критичної оцінки Інтернет-ресурсів. Оптимізація процесу викладання іноземних мов засобами блог-технологій досягається завдяки навчанню, що включає етапи: спонукальний, організаційно-орієнтаційний, регулятивно-практичний, творчо-формулюючий, діагностичний.

Показниками якості регулятивно-практичного, творчо-формулюючого та діагностичного етапів навчання служать: а) активність студентів на блозі, вдосконалення всіх продуктивних та репродуктивних видів мовної діяльності: письмо; говоріння; аудіювання; читання; б) організація інтерактивного спілкування та суб'єкт-суб'єктної взаємодії через коментування та зворотний зв'язок між окремими студентами та викладачем; студентів між собою; між студентами та відвіду-

вачами блогів; в) забезпечення творчого саморозвитку студентів. Як показники результативності навчання за допомогою блог-технологій можна розглядати такі: а) посилення мотивації до більш глибокого та ретельного вивчення іноземної мови; б) організація автономної роботи з усіх видів мовної діяльності у позааудиторний час; в) зростання рівня ІКТ-компетентності студентів; г) зростання рівня ІКТ-компетентності викладача. Також до методичних висновків слід віднести дидактичний потенціал блогів як електронне портфоліо для таких дидактичних властивостей як відкритість та доступність, ефективна організація інформаційного простору, надійність та безпека. При цьому спостерігається позитивна тенденція збільшення обсягу матеріалу, використання об'єктів мультимедіа, збільшення особистої міри відповідальності за створений інтелектуальний продукт.

### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бецько О.С. Автономізуюча та мотиваційна роль веб блогів у формуванні та розвитку навичок писемного мовлення в контексті підвищення ефективності мовного навчання студентів вищих навчальних закладів. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка* №21 (232), Ч. I, 2011. С. 19–28.
2. Биконя О., Шевченко, Ю. Використання Інтернет-блогів у навчанні міжкультурного англомовного спілкування. *InterConf*, (49), С. 260–268.
3. Болтак І. С. Блог як перший крок до електронної дистанційної освіти. URL <http://dorobok.edu.vn.ua/article/pdf/1437>
4. Ващенко С. В. Особливості використання медіа бібліотеки як засобу навчання іноземної мови студентів немовних ВНЗ. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*. Вип. 2. 2016. С. 15–19.
5. Калініна Л. В. The Journey from an English Learner to an English Teacher. На шляху до професійної майстерності: від студента до вчителя: навчальний посібник до курсу «Методика навчання англійської мови» перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Вид-во «Свроволин»», Житомир. ISBN 978-617-7992-42-3 2016. <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/35440>
6. Синявська А. Використання інтернет-ресурсу блогів при навчанні письма англійською мовою. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. Львів, 2013. № 2. С. 108–113.
7. Birney R., Barry M., Eigartaigh M. (2006). Blogs: enhancing the learning experience for technology students. In E. Pearson & P. Bohman (Eds.), *Proceedings of ED-MEDIA 2006*. Orlando, FL: Association for the Advancement of Computing in Education (AACE), p. 1042–1046.
8. Bloch J., Crosby C. Blogging in academic writing development. *Handbook of Research on Computer-Enhanced Language Acquisition and Learning*. New York: Information Science Reference, 2007. С. 36–47.
9. Campbell A. P. Weblogs for Use with ESL Classes. *TESL. The Internet Journal*. 2003.
10. Lee L. Engaging study abroad students in intercultural learning through blogging and ethnographic interviews. *Foreign Language Annals*, 45 (1), 2012, pp. 7–21.
11. Ward J. M. Blog assisted language learning (BALL): Push button publishing for the pupils. *TEFL Web Journal*, 3(1).

### REFERENCES

1. Betsko O. S. (2011) Avtonomizuiucha ta motyvatsiina rol veb blohiv u formuvanni ta rozvytku navychok pysemnogo movlennia v konteksti pidvyshchennia efektyvnosti movnoho navchannia studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv [The autonomous and motivational role of web blogs in the formation and development of written communication skills in the context of increasing the effectiveness of language learning of students of higher educational institutions]. *Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka* №21(232), Ch. I, P. 19–28. [in Ukrainian]
2. Bykonja O., Shevchenko Yu. (2021) Vykorystannia Internet-blohiv u navchanni mizhkulturnoho anhlomovnoho spilkuvannia [The use of Internet blogs in teaching intercultural English communication] *InterConf*, (49), С. 260–268. [in Ukrainian]
3. Boltak I. S. (2018) Bloh yak pershyi krok do elektronnoi dystantsiinoi osvity [A blog as a first step to electronic distance education]. URL <http://dorobok.edu.vn.ua/article/pdf/1437> [in Ukrainian]
4. Vashchenko S. V. (2016) Osoblyvosti vykorystannia media biblioteky yak zasobu navchannia inozemnoi movy studentiv nemovnykh VNZ [Peculiarities of using the media library as a means of teaching a foreign language to students of

non-speaking higher education institutions]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. Pedahohichni nauky*. Vol. 2. pp. 15–19. [in Ukrainian]

5. Kalinina L. V. (2016) *The Journey from an English Learner to an English Teacher*. Na shliakhu do profesiinoi maisternosti: vid studenta do vchytelia: navchalnyi posibnyk do kursu «Metodyka navchannia anhliiskoi movy» pershyi (bakalavrskyi) riven vyshchoi osvity. Vyd-vo “Ievrovolyn”, Zhytomyr. ISBN 978-617-7992-42-3 2016. Available at: <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/35440> [in Ukrainian]

6. Syniavska A. (2013) *Vykorystannia internet-resursu blohiv pry navchanni pysma anhliiskoiu movoiu* [Using the Internet resource of blogs in teaching writing in English] *Pedahohika i psykholohiia profesiinoi osvity*. Lviv, Vol. 2. Pp. 108–113. [in Ukrainian]

7. Birney R., Barry M., Eigeartaigh M. (2006) *Blogs: enhancing the learning experience for technology students*. In E. Pearson & P. Bohman (Eds.), *Proceedings of ED-MEDIA 2006*. Orlando, FL: Association for the Advancement of Computing in Education (AACE), 1042–1046.

8. Bloch J., Crosby C. (2007) *Bloggng in academic writing development*. *Handbook of Research on Computer-Enhanced Language Acquisition and Learning*. New York: Information Science Reference, P. 36–47.

9. Campbell A. P. (2003) *Weblogs for Use with ESL Classes*. *TESL. The Internet Journal*. 2003. Available at: <http://iteslj.org/Techniques/Campbell-Weblogs.html>

10. Lee L. (2012) *Engaging study abroad students in intercultural learning through blogging and ethnographic interviews*. *Foreign Language Annals*, vol.45 (1). pp. 7–21.

11. Ward J. M. (2008) *Blog assisted language learning (BALL): Push button publishing for the pupils*. *TEFL Web Journal*, 3 (1) [http://www.teflwebj.org/v3n1/blog\\_ward.pdf](http://www.teflwebj.org/v3n1/blog_ward.pdf) [Accessed March 12, 2008].